

βελόνα

βελόνα, η, ουσ. [<αρχ. βελόνη], η βελόνα. **1.** το φύλλο του πεύκου, η πευκοβελόνα: «δεν μπορούσαμε να καθίσουμε κάτω απ' τα πεύκα, γιατί παντού ο χώρος γύρω ήταν καλυμμένος από βελόνες που τσιμπούσαν». **2.** (στη γλώσσα των ναρκωτικών) η σύριγγα που χρησιμοποιούν οι τοξικομανείς για να κάνουν ενδοφλέβιες ενέσεις ηρωίνης, το βελόνι: «αν μάθεις στη βελόνα, ζήτω που κήκες!». (Λαϊκό τραγούδι: *μπροστά σου θα 'ναι πάντα οι μέρες της βελόνας, για άκουσε και μένα και κάνε τώρα μόκο, όσα η Λευκή Κυρία μου 'δωσε μέχρι τώρα, τα πήρε όλα πίσω, δικέ μου, και με τόκο*). Υποκορ. **βελουάκι**, το (βλ. λ.). βλ. και λ. [βελόνι](#). (Ακολουθούν 13 φρ.).

- βελόνες έχει η καρέκλα σου; βλ. φρ. βελόνες έχει ο κώλος σου(;)·

- βελόνες έχει η καρέκλα του, βλ. φρ. βελόνες έχει ο κώλος του·

- βελόνες έχει ο κώλος σου; έκφραση απορίας ή δυσφορίας σε άτομο που δεν μπορεί να καθίσει για πολλή ώρα ήσυχο στη θέση του, που δεν μπορεί να μείνει για πολλή ώρα σε μια θέση, που κινείται διαρκώς: «παλουκώσου, επιτέλους, για λίγο στη θέση σου, ρε παιδάκι μου, βελόνες έχει ο κώλος σου;»·

- βελόνες έχει ο κώλος του, βλ. φρ. έχει βελόνες ο κώλος του·

- γυρεύω βελόνες στ' άχυρα ή ζητώ βελόνες στ' άχυρα ή ψάχνω βελόνες στ' άχυρα, βλ. φρ. γυρεύω ψύλλο στ' άχυρα, λ. ψύλλος·

- δεν πέφτει βελόνα, υπάρχει πολύς κόσμος, μεγάλος συνωστισμός: «στην ανοιχτή συγκέντρωση του κόμματος, δεν έπεφτε βελόνα»·

- έχει βελόνες η καρέκλα του, βλ. φρ. έχει βελόνες ο κώλος του·

- έχει βελόνες ο κώλος του, δεν μπορεί να καθίσει για πολλή ώρα ήσυχος στη θέση του, δεν μπορεί να μείνει για πολλή ώρα σε μια θέση, κινείται διαρκώς: «όταν είναι ανήσυχος, έχει βελόνες ο κώλος του και κινείται δεξιά αριστερά σαν νευρόσπαστο»·

- κάθομαι στις βελόνες, βλ. φρ. κάθομαι στα βελόνια, λ. βελόνι·

- κόλλησε η βελόνα, **α.** λέγεται ειρωνικά για άτομο που, παρά τις παρακλήσεις μας, εμμένει στην αρχική του γνώμη, επαναλαμβάνοντάς την μηχανικά: «μια ώρα τον παρακαλούσα, αλλά ο τροχονόμος εκεί: δίπλωμα, άδεια, κόλλησε η βελόνα». Από την εικόνα του ελαττωματικού δίσκου γραμμοφώνου. **β.** λέγεται ειρωνικά για άτομο που ξαφνικά, έχασε τον ειρμό των σκέψεών του και επαναλαμβάνει συνέχεια την τελευταία λέξη των λόγων του, προσπαθώντας να συγκροτηθεί: «εκεί που μιλούσε, κόλλησε ξαφνικά η βελόνα στο πρέπει να, πρέπει να, κι όλο τ' ακροατήριο άρχισε τα ειρωνικά γελάκια». **γ.** λέγεται ειρωνικά για άτομο που άρχισε ξαφνικά να κεκεδίζει: «μέχρι κάποια ώρα μιλούσε κανονικά, ώσπου, κάποια στιγμή κόλλησε η βελόνα και δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε λέξη». Στην τελευταία περίπτωση πολλές φορές προτάσσεται της φρ. το *όπ.*·

- ο κώλος της βελόνας, βλ. φρ. το μάτι της βελόνας·

- στραβός βελόνα γύρευε μέσα στον αχυρώνα, λέγεται για άτομο που κοπιάζει άδικα, που ματαιοποιεί. Μερικές φορές, η φρ. κλείνει με το και ο κουφός απάντησε: *την άκουγα που εβρόντα*·

- το μάτι της βελόνας, η τρύπα από την οποία περνάει η κλωστή: «πέρασε την κλωστή απ' το μάτι της βελόνας κι έκανε στην άκρη της ένα μικρό κόμπο»·